

PÖYTÄKIRJA / PROTOKOLL

Suomalais-norjalaisen poroaitakomission kokouksesta

fra møtet i norsk-finsk reingjerdekommissjon

Paikka / Sted: Utsjoki

Pvm / Dato: 1 – 2.4.2025

Läsnä komission jäsenet / *kommisjonsmedlemmer til stede:*

Päivi Kainulainen	Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus / <i>Lapplands NTM-central</i>
Kirsi Huhtamäki	Lapin Poliisi / <i>Polisinrättningen i Lappland</i>
Morten Floor	Norjan maatalous- ja elintarvikeministeriö / <i>Landbruks- og matdepartementet</i>
Johan Ingvald Hætta	Entinen virkamies Norjan maatalouden keskusvirasto / <i>Tidligere ansatt i Landbruksdirektoratet</i>
Ellinor Guttorm Utsi	Norjan poroelinkeinoa harjoittavien saamelaisten valtakunnallinen liitto / <i>Norske reindriftsamers landsforbund</i>
Poissa	
Anne Ollila	Paliskuntain yhdistys / <i>Reinbeitedistriktenes forening</i>
Sihteeristö / Sekretariat	
Kari Henttunen	Paliskuntain yhdistys / <i>Reinbeitedistriktenes forening</i>
Johanna Isaksen	Norjan maatalouden keskusvirasto / <i>Landbruksdirektoratet</i>
Kristian Sarre	Norjan maatalouden keskusvirasto / <i>Landbruksdirektoratet</i>
Tulkit / <i>Tolker</i>	Leila Väänänen ja / og Pia Vinkki

Ensimmäinen kokouspäivä 1.4.2025. Kokouksessa kuultiin pohjoisimman alueen paliskuntia.
Kokouspaikka Utsjoen seurakuntatalo, Tenontie 1, 99980 Utsjoki

Første møtedag 1.4. 2025. Reinbeitedistrikter i det nordligste området gir en orientering/statusrapport. Adressen til møtestedet var Utsjoen seurakuntatalo (menighetshus), Tenontie 1, 99980 Utsjoki

198/25 Kokouksen avaus / Åpning av møtet

Päivi Kainulainen toivotti paikallaolijat tervetulleeksi poroaitakomission kokoukseen. Uusi poroaitakomissio on aloittanut työnsä. Tämän komission kausi kestää vuodesta 2025 vuoteen 2028. Suomi toimii puheenjohtajana vuosina 2025 ja 2027. Uuden komission ensimmäiseen kokoukseen on kutsuttu Inari- ja Tenojokilaakson raja-alueen paliskuntia/siidoja molemmista maista sekä Saamelaispaliskunnat ry. Uudelle komissiolle on tärkeää hyvä vuoropuhelu ja yhteistoiminta porotalouden edustajien kanssa molemmin puolin rajaa.

Päivi Kainulainen ønsket tilstedeværende velkommen til møtet i norsk-finsk reingjerdekommissjon. En ny reingjerdekommissjon har begynt sitt arbeid. Denne kommisjonens mandatperiode varer fra 2025 til 2028. Finland har vervet som leder i 2025 og 2027. Reinbeitedistrikter/sidaer fra begge land i grenseområdet i Enare- og

Tanadalen samt foreningen for samiske reinbeitedistriktene er blitt invitert til den nye kommisjonens første møte. For den nye kommisjonen er det viktig med god dialog og samhandling med reindriften på begge sidene av grensen.

199/25 Läsnaolijoiden esittäytyminen / Presentasjon av tilstedeværende

Komission jäsenet / Kommisjonsmedlemmer:

Morten Floor

Johan Ingvald Hætta

Ellinor Guttorm Utsi

Päivi Kainulainen

Kirsi Huhtamäki

Anne Ollila (Ei päässyt paikalle, henkilömuutos on tulossa Paliskuntain yhdistyksen osalta /

Kunne ikke komme tilstede; endring i personalet i Reinbeitedistriktenes forening på kommende)

Sihteerit / Sekretærene:

Johanna Isaksen

Kristian Sarre

Kari Henttunen

Tulkit / Tolkene:

Pia Vinkki

Leila Väänänen

Paliskunnat/siidat // Reinbeitedistriktene / sidaene

Reinbeitedistrikt 9 / Paliskunta 9: Ánde Niillas A. Utsi

Reinbeitedistrikt 7 / Paliskunta 7: Frode Utsi, Magne Andersen

Kaldoaivin paliskunta / Kaldoaivi reinbeitedistrikt: Vesa Länsman, Asko Länsman

Muotkatunturin paliskunta / Muotkatunturi reinbeitedistrikt: Keijo Pirttijärvi

Paistunturin paliskunta / Paistunturi reinbeitedistrikt: Ari-Heikki Aikio, Hannu Valle

Saamelaispaliskunnat ry / Foreningen for de samiske reinbeitedistriktene:

Hannu Ranta, Asko Länsman

Tarkennettiin valtiosopimuksen mukaiset toimivaltaiset viranomaiset, joita ovat Suomessa Lapin poliisilaitos, yhteyshenkilönä Kirsi Huhtamäki ja Norjassa maatalouden keskusvirasto, yhteyshenkilönä Kristian Sarre.

Det ble presisert hvilke som er ansvarlige myndigheter i tråd med konvensjonen. Finland Lapplands politidistrikt med Kirsi Huhtamäki som kontaktperson, og i Norge Landbruksdirektoratet med Kristian Sarre som kontaktperson.

200/25 Poroaitakomission ja sen työskentelyn esittely, Morten Floor

Presentasjon av reingjerdekommisjon og dens arbeid, Morten Floor

Tämä on uuden poroaitakomission ensimmäinen kokous. Tavallisesti kokouksiin osallistuvat varsinaiset jäsenet, tulkit ja sihteerit. Komissio voi yksittäistapauksissa kutsua ulkopuolisia osallistujia. Maastokatselmuksissa ovat paliskunnat olleet mukana. Uusi komissio tulee jatkamaan tätä käytäntöä. Komission tehtävät on kirjattu valtiosopimuksen artiklassa 5.

Dette er det første møtet for den nye Reingjerdekommisjonen. Under Kommisjonens møter deltar ordinære medlemmer, tolker og sekretærer. I enkelte tilfeller vil

kommisjonen kunne invitere eksterne deltagere. Reinbeitedistriktene har vært med på befaringene. Det er en praksis som den nye kommisjonen vil videreføre. Kommisjonens oppgaver er nedskrevet i konvensjonens artikkel 5.

201/25 Nykyisen poroaitasopimuksen läpikäyminen, mukaan lukien keskeiset asiat edelliseltä komission kaudelta, Morten Floor
Gjennomgang av gjeldende konvensjon, inkludert sentrale saker fra forrige kommisjonsperiode, Morten Floor

Morten Floor kävi läpi Norjan ja Suomen välillä solmittujen poroaitasopimusten historiaa, neuvotteluja nykyisestä sopimuksesta sekä sen sisältöä.

Edellisen kauden vaikein asia oli määrittää aitalinja Angelista Vanhaan Karigasniemeen. Tällä osuudella Norja ja Suomi tulkitsivat valtiosopimuksen kirjausta aidan sijainnista eri tavoin. Ulkoministeriöt otettiin mukaan asian käsittelyyn, ja asia ratkaistiin noottien vaihdolla.

Muita asioita edellisellä kaudella ovat olleet: kokoukset ja niihin liittyvät pöytäkirjat, yhteinen paikkatietokanta, aidan tekninen työselitys, rutiinit porojen ylityksille ja tiedotuskyllit veräjille. Lisäksi komission kokousten toteuttamista ja sopimusaigan siirtämistä varten on laadittu työnkuvaukset.

Norjalla ja Suomella ei ole monia areenoita missä keskustella poroasioista, komissio on yksi tällainen, täällä opimme toisiltamme.

Morten Floor foretok en historisk gjennomgang av inngåtte reingjerdekonvensjoner mellom Norge og Finland, herunder forhandlingene om og innholdet i gjeldende konvensjon.

Den vanskeligste saken i den forrige perioden har vært plassering av gjerdegransen fra Angeli til GK. . På denne strekningen forelå det en ulik tolking av konvensjon mellom Norge og Finland når det gjelde plassering av gjerdet. Utenriksdepartementene ble innvolvert og saken fant sin løsning gjennom noteveksling.

Andre saker fra den forrige perioden har vært møter og tilknyttede protokoller, felles kartdatabase, teknisk arbeidsbeskrivelse for gjerdet, rutiner for grenseoverskridelser av rein, samt informasjonsskilter ved grunder. Det er også utarbeidet arbeidsbeskrivelser for gjennomføring av kommisjonsmøter og flytting av konvensjonsgjerdet.

Det er ikke mange arenaer der Norge og Finland kan diskutere saker angående rein. Kommisjonen er én slik, her kan vi lære av hverandre.

202/25 Norjan poronhoitajien puheenvuorot ja keskustelu
Innlegg fra og diskusjon med norske reindriftsutøvere

Reinbeitedistrikt 9: Ánde Niillas A. Utsi, esitys liitteessä 1. Sopimusta tulisi rakentaa myös Pulmangista Utsjoelle väliselle alueelle, noin 50 km. Näin vältetään porojen rajanylityksiltä ja suomalaisten ja norjalaisten porojen sekoittumiselta.

Reinbeitedistrikt 9: Ánde Niillas A. Utsi, presentasjon i vedlegg 1. Det bør oppføres konvensjonsgjerde også på strekningen fra Polmak til Utsjok, ca. 50 km. Dette for å unngå grensekryssinger og sammenblandinger mellom finsk og norsk rein.

Reinbeitedistrikt 7: Frode Utsi

Ilmastomuutoksen myötä syksyn jäät eivät ole enää turvalliset. Heikot jäät estävät aidan rakentamisen Pulmankijärven yli. Puuttuvan aidan vuoksi porot ovat päässeet ylittämään rajan. Odotettavissa on, että ilmastomuutos tulee jatkossakin johtamaan myöhäiseen jäätymiseen. Toimivan, rajanylityksiä estävän aidan saamiseksi tulisi rakentaa pysyvä aita rantoja pitkin. Lisäksi Utsi ehdotti, että Suomen puolelle rakennettaisiin erotusaita, jota voitaisiin käyttää rajanylityksen tapahduttua ja kun suomalaiset ja norjalaiset porot ovat sekaantuneet. Komissio viittasi siihen, että asiaa tullaan käsittelemään seuraavan päivän kokouksessa.

Reinbeitedistrikt 7: Frode Utsi

På grunn av klimaforandringene er isen på Polmakvann ikke lenger sikker på høsten. Usikker is hindrer oppsettet av konvensjonsgjerde over vannet. Manglende gjerde har resultert i at rein har krysset grensen. Det er å forvente at klimaendringene også fremover vil resultere i at isen legger seg sent på høsten. For å ha et funksjonelt gjerde som hindrer grensekryssinger bør det oppføres et permanent gjerde langs strandkanten. Utsi foreslo også at det på finsk side blir oppført et skillegjerde som kan brukes når det har skjedd en grensekryssing og en sammenblanding av finsk og norsk rein. Kommisjonen viste til at denne saken ville bli behandlet på møtet den påfølgende dagen.

**203/25 Suomen poronhoitajien puheenvuorot ja keskustelu
Innlegg fra og diskusjon med finske reindriftsutøvere**

Kaldoaivin paliskunta: Vesa ja Asko Länsman

Vesa Länsman kertoi, että paliskunta on auttanut Norjan poronhoitajia vuosia palauttaessaan poroja Suomesta-Norjaan. He ovat saaneet tehdystä työstä korvauksen vuonna 2022, ei ennen sitä eikä sen jälkeen. Tilanne alkaa olemaan se, että paliskunnissa ei saada työvoimaa, kun tehdystä työstä ei saada korvausta. Paliskunnassa on yritetty täyttää lappuja, mutta poliisilta tulee ilmoitus, että korvausrajat eivät ylity ja korvausta ei makseta. Miten voi olla mahdollista, että kun tänä vuonna luovutetaan poroja, niin maksu tästä saadaan vuoden kuluttua. Lisäksi, kun ylitys on vähäinen, niin ei saada korvausta. Kuka poistaa sen vähäisen poromäärän, kun ei saada korvausta? Paliskunta on joutunut maksamaan palkat työmiehille. Kaikki varmaan ymmärtää, jos vähäisiä ylityksiä ei korvata, motivaatio porojen poisajamiseen on nolla. Vesa Länsman kysyi, kuka määrää korvauksen summan tehdystä työstä.

Asko Länsman tarkensi vielä, että kun korvauksia järjestelmän kautta ei saada, poronomistajat paliskunnassa joutuvat osallistumaan kustannuksiin porolukujen mukaisessa suhteessa. Asko Länsman kysyikin, onko totta, että poliisi on raakannut poromiesten esittämiä laskuja?

Keskustelussa todettiin, että poroaitasopimuksen artiklassa 8 säädetään porojen rajanylityksen vähäisyydestä ja artiklassa 13 korvauksesta muista kustannuksista. Mikäli rajanylitys on vähäinen, se on tapahtunut hiljattain ja molempien maiden poronomistajat ovat asiasta yhtä mieltä, porot voidaan palauttaa heti kotimaahansa. Tällöin kumpikaan maa ei sopimuksen mukaan saa esittää korvausvaatimusta. Kun

Suomen ja Norjan porot sekoittuvat ja joudutaan järjestämään erotus, kyseessä ei ole enää vähäinen rajanylitys. Korvaukset maksetaan viiveellä. Talvikauden 2023–2024 osalta korvauksen käsittely on Norjassa vielä kesken. Poliisi on esittänyt väliaikaisrahaston perustamista Suomessa, josta korvaukset voitaisiin maksaa heti, mutta sellaiselle ei ole saatu lupaa Poliisihallituksesta. Norjaan toimitettava korvausvaatimusta varten kaikki työtunnit tulee toimittaa viranomaiselle heti. Vastuu ilmoittamisesta on paliskunnalla. Asiakirjat on toimitettava Suomessa poliisille, joka välittää ne tiedoksi Norjaan. Dokumentaatio on erittäin tärkeää, jotta korvaukset voidaan maksaa. Komission sihteeristö on laatinut hiljattain uudet lomakkeet erotuksia varten. Suomessa lomakkeet esitellään paliskunnille myöhemmin järjestettävässä Teams-kokouksessa.

Muotkatunturin paliskunta: Keijo Pirttijärvi

Muotkatunturin paliskunnalla on Norjan kanssa yhteistä rajaa noin 70 km. Aita Angelista-Stuorrabukkiin Sallivaaran paliskunnan rajalle (30 km) on sopimusaitaa ja Norjan kunnossapitovastuulla. Inarijokivarressa aita (n. 40 km) on kansallista aitaa ja Suomen vastuulla. Angelin kylästä etelään päin on ongelma-alueita. Inarijokivarressa on Norjan puolella poronhoitajien omia aitoja, ainoastaan n. 7–8 km on ilman aitaa. Angelissa on tiheä hirvikanta ja talvella lumitilanne aiheuttaa ongelmia aitojen kunnossapidossa. Ilmastomuutos aiheuttaa sen, että lumi on raskaampaa. Porojen palautukset takaisin Norjaan ovat sujuneet poliisin kanssa hyvin. Vuonna 2018 linjattiin Inarijokivarteen uusi aitalinja välille Angeli-Vuomajoki. Samalla parannettiin kiinteistöille liikkumista rakentamalla olemassa olevaan aitaan veräjiä.

Kesällä 2024 linjattiin aitalinja välille Vuomajoki-Kuolna. Kiinteistöjä jää aidan ja joen väliin, pienimmillään väliä on vain 1–5 metriä, lisäksi alueella on rakennusteknisesti vaikeita paikkoja. Paliskunta pyytää komissiota tarkastelemaan aitalinjausta vielä kerran uudestaan. Muotkatunturin- ja Paistunturin paliskuntien välille jää maantien kohdalle aukko, johon on rakennettava veräjä. Jos veräjää ei tehdä, porot pääsevät sekoittumaan. Uudessa suunnitellussa aidassa tulee veräjät olemaan ongelma, ne eivät tule pysymään kiinni. Alueella on paljon yksityismaita ja tontteja. Nykyinen aita tulisi säilyttää.

Kysymykseen ottaisiko paliskunta vanhan aidan hoidettavakseen vastauksena on, että paliskunta ei halua lisää kustannuksia. Jos vanha aita puretaan liikennevahingot tulevat lisääntymään.

Porojen palautuksessa maasta toiseen on oltava henkilö mukana. Lisäksi on oltava henkilö, kenelle ilmoittaa porojen tulemisesta Suomeen, ei puhelinkeskus. Paikallisille asukkaille tulisi jakaa tietopaketti. Tämä helpottaisi poronhoitajiakin, tiedettäisiin ovatko Norjan vai Suomen poroja. Pienempiä 1–3 poron ylityksiä ei ole ilmoitettu lainkaan. Jos ollut enemmän (50 -) tai ovat olleet maassa pitempään, ne on ilmoitettu.

Toivomus on, että uusi komissio tekisi enemmän yhteistyötä paikallisten paliskuntien kanssa, tämä nopeuttaa asioiden hoitamista. Osapuolia on kuultava tasapuolisesti paikan päällä. Tämäkin tilaisuus on hyvä esimerkki. Pirttijärvi esitti kutsun komissiolle tulemaan vielä Inari jokivarteen selvittämään kevytrakenteisen aidan rakentamista Norjan puolelle tukemaan porojen paimentamista.

Paistunturin paliskunta: Ari-Heikki Aikio

Paliskunnalla on yli 100 km rajaa Norjan kanssa. Ongelmat ovat vähentyneet Levajoella, mutta aita olisi tehtävä Levajoelta-Utsjoelle. Nyt aidan päästä Levajoella pääsee poroja

tulemaan joen yli Suomen puolelle. Inari-joelle rakennettavaan aitaan hän ei ottanut kantaa muuten kuin, että paikalliset asukkaat eivät hyväksy nyt tehtyjä aidan rakennussuunnitelmia.

Saamelaispaliskunnat ry:

Hannu Ranta kertoi olevansa Saamelaispaliskunnat ry:n varapuheenjohtaja. Tilaisuus on tärkeä, koska raja-alueella on yhdeksän paliskuntaa. Tämän päivän aikana on tullut paljon tärkeitä asioita esille. Paliskunnat ovat toivoneet virallista jäsentä komissioon, mutta näin voi olla parempi, että kutsutaan jatkossakin useita paliskuntia kuultavaksi. Ranta kysyykin, onko painoarvo enempi yhdellä vai nyt näin useammalla edustajalla.

Komission tulisi huolehtia, että korjausvelkaa saataisiin vähennettyä ja uutta korjausvelkaa eli peruskorjaamatonta aitaosuutta ei syntyisi. Yksi asia minkä hän haluaisi nostaa erityisesti esille on NATO-sotaharjoitukset ja niissä syntyvät tilanteet. Onko niiden osalta otettu yhteyttä? Suomessa puolustusvoimien kanssa on asiasta pidetty palaveria vasta sitten, kun sinne on otettu itse yhteyttä.

Valtakuntienvälistä poroaitaa on Näkkälän paliskunnan alue kokonaan ja Käsivarren paliskunnan alue on osaksi Suomen kunnossapitovastuulla. Aita on erämaa-alueella. Poroja alueella pitävät poronhoitajat seuraavat aidan kuntoa ja tarvittaessa puhdistavat aita talvella varsinaisten kunnossapitäjien lisäksi. Tarvittaessa otetaan yhteyttä aitatyöjohtajaan. Yhteistyö poromiesten kanssa valtakunnan rajan yli toimii erittäin hyvin. Käsivarren paliskunnan alueella aita on myös Norjan vastuualueella. Suomen poromiehet joutuvat itse korjaamaan tätä aita, koska aidan kunnossapito Norjassa on järjestetty eri tavalla kuin Suomessa. Suomessa kunnossapitäjinä ovat poromiehet, heillä on intressi pitää aidat kunnossa.

Asko Länsman kertoi, että Saamelaispaliskunnat ry. on esittänyt, että se saisi poroesteitakomissioon pysyvän jäsenen. Heille on kerrottu, että se ei ole mahdollista koska siihen on jo kolme henkilöä nimetty. Aamupäivällä Morten Floor kertoi, että Norja on ottanut linjan, missä komissioon nimetään poronhoidon edustaja pohjoisesta Norjan poroelinkeinoja harjoittavien saamelaisten ehdotuksen mukaisesti. Asko Länsman esittää Saamelaispaliskunnat ry:stä asiantuntijajäsentä komissioon. Heillä on asiantuntemusta alueen tilanteesta ja ongelmista. Länsman korostaa, että Norjan poronhoitajien kanssa asiat ovat menneet hyvin. Vielä jos asioita olisi mahdollisuus käsitellä yhdessä, ongelmia saataisiin ratkaistua. Lopuksi Länsman kiittää pääsystä tähän tilaisuuteen, hänestä tämä on arvokasta työtä.

Kaldoaivi reinbeitedistrikt: Vesa og Asko Länsman

Vesa Länsman fortalte at reinbeitedistriktet har hjulpet norske reindrifstøtøvere i flere år ved å tilbakeføre rein fra Finland til Norge. De har fått erstatning for utført arbeid i 2022, ikke før det og ikke etter det. Situasjonen begynner å være slik at det ikke er mulig å få arbeidskrefter i reinbeitedistriktene fordi man ikke får belønning for utført arbeid. I reinbeitedistriktene er det blitt forsøkt å fylle ut papirer og skjemaer, men det kommer en melding fra politi at erstatningsgrensene ikke blir oppnådd og erstatning ikke blir betalt. Hvordan kan det være mulig at når det tilbakeføres rein i år, så kommer betalingen for dette ett år senere? I tillegg når det er snakk om ubetydelig grenseoverskridelse, så får man ingen erstatning. Hvem tilbakefører den ubetydelige mengden rein når det ikke betales erstatning? Reinbeitedistriktet har måttet betale arbeidernes lønninger. Alle forstår sikkert det at hvis ubetydelige grenseoverskridelser ikke blir erstattet, er motivasjonen for å tilbakeføre rein lik null.

Vesa Länsman spurte hvem som fastsetter erstatningssummen for utført arbeid.

Asko Länsman presiserte at når det ikke fås erstatninger gjennom systemet, må reineierne i reinbeitedistriktet delta i kostnader i forhold til antall rein. Derfor spurte Asko Länsman om det er sant at politiet har justert ned fakturaer som reindriftsutøverne har lagt frem?

I diskusjonen ble det konstatert at artikkel 8 i reingjerdekonvensjonen bestemmer om hva som er ubetydelig grenseoverskridelse, og artikkel 13 bestemmer om erstatning for andre kostnader. Dersom grenseoverskridelsen er ubetydelig og har skjedd nylig, og reineierne på begge sider av grensen er enige om det, kan reinen umiddelbart føres tilbake til sitt hjemland. I tråd med konvensjonen kan da ingen av landene fremme et erstatningskrav. Når finske og norske rein sammenblandes og det må holdes en utskilling, dreier det seg ikke lenger om en ubetydelig grenseoverskridelse. Erstatningene betales forsinket. Erstatningsbehandling for vinteresesongen 2023–2024 i Norge pågår enda. Politiet i Finland har foreslått å stifte et midlertidig fond som erstatningene kunne betales ut fra umiddelbart, men Polisstyrelsen har ikke gitt tillatelse for dette. For et erstatningskrav som sendes til Norge må alle arbeidstimene leveres til myndigheten umiddelbart. Ansvar for innmelding ligger hos reinbeitedistriktet. I Finland må dokumentene leveres til politiet som formidler dem videre til Norge til informasjon. Dokumentering er meget viktig for at erstatningene kan utbetales. Kommisjonens sekretariat har nylig utarbeidet nye skjemaer for utskilling. I Finland blir skjemaene presentert til reinbeitedistriktene på et Teams-møte som organiseres ved et senere tidspunkt.

Muotkatunturi reinbeitedistrikt: Keijo Pirttijärvi

Muotkatunturi reinbeitedistrikt har ca. 70 km felles grense med Norge. Gjerdet fra Angeli til Stuorrabukk (30 km) til grensen til Sallivaara reinbeitedistrikt er konvensjonsgjerde og ligger i norsk vedlikeholdsansvar. Gjerdet langs Anarjohka (ca. 40 km) er nasjonalt gjerde og finsk ansvar. Sør for Angeli bygd er det problematiske områder. På norsk side langs Anarjohka er det reindriftsutøvernes egne gjerder, kun 7–8 km er uten gjerde. Angeli har en tett elgbestand, og på vinteren skaper snøforholdet utfordringer for vedlikehold av gjerder. Klimaendringen fører til at snøen er tyngre. Det har gått bra å samarbeide med politi og føre rein tilbake til Norge. I 2018 ble det fastsatt en ny gjerdetrasé langs Anarjohka i strekningen Angeli–Vuomajoki/Geavgnávuolle. Samtidig ble adkomsten til eiendommene forbedret ved å bygge grunder i det eksisterende gjerdet.

Sommeren 2024 ble det fastsatt en ny gjerdetrasé i strekningen Vuomajoki/Geavgnávuolle–Kuolna/Guoldná. Det er eiendommer mellom gjerdet og elva, på det minste er avstanden bare 1–5 m, i tillegg er det byggeteknisk vanskelige steder i området. Reinbeitedistriktet ber kommisjonen om å vurdere gjerdetraseen på nytt én gang til. Mellom Muotkatunturi og Paistunturi reinbeitedistriktene er det ved bilveien en åpning der det må bygges en grind. Hvis ikke grinden blir bygget, kan reinene sammenblandes. I det planlagte nye gjerdet kommer grindene til å være et problem, de kommer ikke til å bli holdt stengte. I området er det mye privateid land og flere tomter. Det nåværende gjerdet burde bevares.

På spørsmål om reinbeitedistriktet ville ta forvaltningen av det gamle gjerdet til seg, er svaret at reinbeitedistriktet ikke ønsker flere kostnader. Hvis det gamle gjerdet rives ned, kommer trafikkskader til å øke.

Det må være én person med på tilbakeføring av rein. I tillegg må det være én person som man melder til om at reinene kommer til Finland, ikke en telefonsentral. Det bør deles ut en infopakke til lokalbefolkning. Dette ville gjøre det lettere for reindriftsutøverne, man ville vite om det er norske eller finske rein. Mindre grenseoverskridelser på 1–3 rein er ikke blitt meldt fra om i det hele tatt. Det er blitt meldt om, hvis det har vært flere (over 50) rein eller om de har vært i landet over en lengre tid.

Ønsket er at den nye kommisjonen ville samarbeide mer med lokale reinbeitedistriktene, dette gjør at sakene kan behandles raskere. Partene må høres på like vilkår og på stedet. Dette arrangementet er et godt eksempel på det. Pirttijärvi inviterte kommisjonen til å besøke Anarjohka for å avklare byggingen av et lett gjerde på norsk side til å støtte voktingen av rein.

Paistunturi reinbeitedistrikt: Ari-Heikki Aikio

Reinbeitedistriktet har over 100 km grense med Norge. Det har blitt færre problemer i Levajok, men det burde settes opp et gjerde fra Levajok til Utsjoki. Nå kan rein på enden av gjerdet i Levajok komme over elva til finsk side. Gjerdet som skal bygges i Anarjohka tok han ikke stilling til, annet enn at lokalbefolkningen ikke godkjenner de nåværende planene for å bygge gjerdet.

Foreningen for de samiske reinbeitedistriktene:

Hannu Ranta fortalte at han er varaleder for Foreningen for de samiske reinbeitedistriktene. Arrangementet er viktig, fordi det er ni reinbeitedistrikter i grenseområdet. Det er i løpet av dagen i dag kommet frem mange viktige saker. Reinbeitedistriktene har ønsket å få et offisielt medlem i kommisjonen, men det kan være bedre på denne måten at flere reinbeitedistrikter også i fremtiden inviteres til å bli hørt. Derfor spør Ranta om det er verdt mer å ha én eller flere representanter, som her. Kommisjonen burde se til at man fikk minsket reparasjonsskyld og at det ikke ville oppstå ny reparasjonsskyld, altså gjerdestrekninger som ikke er grunnvedlikeholdt. Det som han særlig ønsker å ta opp er NATO-øvelser og situasjoner som oppstår under dem. Er det blitt tatt kontakt i forbindelse med dem? I Finland har det vært møter med Forsvaret først etter man selv har tatt kontakt med dem.

Hele Näkkälä reinbeitedistrikt ligger i området for reingjerde mellom rikene, og området for Käsivarsi reinbeitedistrikt ligger delvis i finsk ansvarsområde. Gjerdet ligger i ødemarksområde. Reindriftsutøverne som har rein i området følger med på gjerdetilstanden, og i tillegg til ordinære vedlikeholdsarbeidere rensker de gjerdet ved behov på vinterstid. Ved behov tar man kontakt med lederen for gjerdearbeidene. Samarbeid med reindriftsutøverne over landegrensen fungerer meget bra. En del av gjerdet som ligger i Käsivarsi reinbeitedistriktets område, er i norsk ansvarsområde. Finske reindriftsutøvere må selv reparere dette gjerdet fordi vedlikehold av gjerdet i Norge er organisert på en annen måte enn i Finland. I Finland er vedlikeholdsarbeiderne reindriftsutøvere, de har en interesse i å holde gjerdet i skikk.

Asko Länsman fortalte at Foreningen for de samiske reinbeitedistriktene har satt fram et forslag om å få et permanent medlem i Reinbeitekommisjonen. De er blitt fortalt at det ikke er mulig fordi det allerede er oppnevnt tre medlemmer i kommisjonen. På formiddagen fortalte Morten Floor at Norge har inntatt en stilling om at det oppnevnes en representant for reindrift i nord i kommisjonen etter forslag fra Norske Reindriftsamers Landsforbund. Asko Länsman foreslår et sakkyndig medlem fra Foreningen for de samiske reinbeitedistriktene i kommisjonen. Foreningen har sakkyndig kjennskap til situasjonen og utfordringer i området. Länsman betonet at det har gått bra med norske

reindriftsutøvere. Om det ville være mulig å behandle saker i fellesskap, ville man løse problemer. Til slutt takker Länsmann for adgangen til dette arrangementet, han synes dette er verdifullt arbeid.

Keskustelu

Keskustelussa tuotiin esille, että vuonna 2022 Suomesta on luovutettu Norjaan 1200 poroa eräässä tapauksessa. Esitettiin, onko komissiolla mahdollisuus tulla katsomaan, miten käytännössä poroja luovutetaan. Kysyttiin myös, kenen näissä luovutustilaisuuksissa pitäisi olla sihteeri? Paliskunnan vai poliisin? Mitä sanoo sopimus, pitääkö poliisin olla läsnä? Kysyttiin myös, onko komissio jäykkä toimimaan ja olisiko poromiesten parempi toimia keskenään. Kuinka pieni aidansiirto on tuotava komission päätettäväksi? Porojen vaeltamisen osalta ilmaston muutoksen takia voidaan olla mittavien ongelmien edessä. Laidun olosuhteiden äkillisesti huononnettua porot lähtevät vaeltamaan.

Kysyttiin, kuinka vaikeaa sopimusta on avata ja päivittää vaikeiden kohtien osalta? Suomessa on tulossa lakimuutos ja paliskuntien on tehtävä laidunten käyttö- ja hoitosuunnitelmat. Vieraat porot on saatava pois, että ne eivät ala vaikuttamaan paliskunnan omiin poromääriin. Kaldoaiviin tulee poroja Tenojoen yli monesta eri Norjan paliskunnasta mutta Laisduottar ottaa rajapaliskuntana ilmoitukset vastaan.

Saamelaispaliskunnat ry:n osalta tuotiin esille, että paliskunnat ovat edelleen osa Paliskuntain yhdistystä. Yksitoista saamelaisalueen paliskuntaa on irtautunut siitä ja perustanut oman yhdistyksen. Yhdistys toimii paliskuntien omilla varoilla. Yhdistys ei ole lakisääteisesti kuultava elin. Saamelaiskäräjiä on kuultava Saamelaiskäräjälain 9 §:n neuvottelujen kautta. Yhdistys tekee töitä, että se saisi viranomaisen statuksen, työ tältä osin on vielä kesken.

Inarijoella koetaan huolta paikallisista asukkaista ja poronhoidon vaikeutumisesta, kun uusi aita sijoitetaan yksityismaille. Aidalla rikotaan lisäksi kulttuurimaisemaa.

Kommentteihin vastattiin, että sopimus varmaan koetaan kankeaksi ja vaikeaksi. Kaksi valtiota on kuitenkin käsitellyt sopimuksen omissa valtioneuvostoissaan ja valtiosopimus on vahvistettu. Sopimukseen on vaikeaa tehdä muutoksia. Komissio voi ottaa käsittelyyn muutosehdotukset ja uudet sopimusta koskevat neuvottelut, jonka jälkeen valtioneuvostot käsittelevät asian.

Komissio tekee päätöksen kaikista aitojen siirroista, aidan pituudesta huolimatta. Esitys tulee aidasta vastaavien tahojen kautta komission päätettäväksi. Asioista on oltava yhteydessä oman maan komission jäseniin, jotka tuovat asian komission käsiteltäväksi.

Sopimuksen mukaan toimivaltaisella viranomaisella tulisi olla suurempi rooli porojen palautuksissa. Suomen osalta poliisilla ei vain ole resursseja tähän tehtävään. Poroaitasopimuksen mukaan porojen palautuksen hoitaa poliisi tai poliisin valtuuttama henkilö. Palautuksiin liittyvät pöytäkirjaukset on tehtävä paikalla olevien henkilöiden kesken.

Inarijokivarren osalta todettiin, että komissio on tehtävänsä tehnyt ja nootit on vaihdettu. Alueelle on tehty vaaditut selvitykset ja linjausta muutetaan niiden mukaisesti. Kesän

korvalla maanomistajille järjestetään TEAMS-palaveri missä selvityksiä käydään läpi. Aitakomission jäsenten osalta Suomessa poliisihallitus tekee nimeämispäätöksen, jonka mukaan Suomessa asiantuntijoita ja sidosryhmiä tulee kuulla riittävässä laajuudessa kokouksiin valmistautuessa.

Diskusjon

I diskusjonen ble det tatt frem at det ved ett tilfelle er blitt tilbakeført 1200 rein fra Finland til Norge i 2022. Det ble foreslått om kommisjonen ville ha en mulighet å komme og se hvordan tilbakeføring av rein skjer i praksis. Det ble også spurt hvem som burde være sekretær i disse tilbakeføringssituasjoner. Reinbeitedistriktet eller politiet? Hva sier konvensjonen, bør politiet være tilstede? Det ble også spurt om kommisjonen er for stiv til å agere og om det ville være bedre for reindriftsutøverne å agere seg imellom. Hvor liten flytting av gjerdet bør tas til beslutning i kommisjonen? Når det gjelder reinenes flytting, kan det komme til omfattende problemer på grunn av klimaendringen. Når beiteforholdene plutselig blir verre, begynner reinene å flytte på seg.

Det ble spurt hvor vanskelig det er å åpne opp konvensjonen og oppdatere den ved vanskelige punkter. I Finland er en lovendring på kommande, og reinbeitedistriktene må utarbeide bruks- og forvaltningsplaner for beiten. Fremmede rein må fås vekk, slik at de ikke begynner å påvirke reinbeitedistriktets eget reinantall. Kaldoaivi-området får rein over Tanaelva fra flere norske reinbeitedistrikter, men Laisduottar som er et grensereinbeitedistrikt, tar imot meldinger.

Foreningen for de samiske reinbeitedistriktene tok frem at reinbeitedistriktene er fortsatt en del av Reinbeitedistriktenes forening. Elleve reinbeitedistrikter i det samiske området har løsrevet seg fra den og stiftet en egen forening. Foreningen driftes på reinbeitedistriktenes egne midler. Foreningen er ikke et lovpålagt høringsorgan. Sametinget skal høres gjennom forhandlinger som er fastsatt i § 9 i loven om Sametinget. Foreningen arbeider for at den ville få status som myndighet, dette arbeidet pågår enda.

I Anarjohka er det bekymringer for lokalbefolkningen og at det blir vanskeligere for reindrift når det nye gjerdet plasseres på privat grunn. I tillegg er gjerdet et inngrep mot kulturlandskapet.

Kommentarene ble besvart med at konvensjonen oppfattes nok stiv og vanskelig. Det er likevel to stater som har behandlet saken i sine respektive statsråd og konvensjonen er fastslått. Det er vanskelig å gjøre endringer i konvensjonen. Kommisjonen kan behandle endringsforslag og igangsette nye forhandlinger angående konvensjonen. Etter dette vil statsrådene behandle saken.

Kommisjonen bestemmer alle flyttinger av gjerdet, uavhengig av lengden på gjerdet. Forslaget kommer gjennom instanser som er ansvarlige for gjerdet til kommisjonen som fatter en beslutning. Man skal ta kontakt med kommisjonsmedlemmer i sitt land, og disse tar da saken til behandling i kommisjonen. Situasjonen i Laisduottar ble gjenkjent, gjerdet var blitt tatt opp i forhandlingene. Nå har man bygd et gjerde mellom reinbeitedistriktene 9 og 13.

I henhold til konvensjonen burde den ansvarlige myndigheten ha en større rolle i tilbakeføring av rein. For Finlands del er det simpelthen slik at politiet ikke har ressurser for denne oppgaven. I henhold til reingjerdekonvensjonen organiseres tilbakeføring av rein av politi eller en person som politiet har gitt fullmakt til. Protokollføringer knyttet til tilbakeføringer skal utføres av personer som er tilstede.

For Anarjohkas del ble det konstatert at kommisjonen har gjort sitt arbeid og at notene er blitt utvekslet. De påkrevde utredninger i området er blitt gjort, og gjerdetraseen endres i tråd med disse. På forsommeren organiseres det et Teams-møte til grunneierne der utredningene gjennomgås. Når det gjelder kommisjonsmedlemmer er det i Finland Polisstyrelsen som fatter oppnevningsvedtaket. I henhold til vedtak om fastsetting skal sakkyndige og interessegrupper i Finland høres i tilstrekkelig omfang under forberedelsene for møtet.

204/25 Ensimmäisen kokouspäivän päättäminen / Avslutning av første møtedag

Kainulainen kiitti kaikkia osallistujia. Tilaisuus täytti tarkoituksensa. Komissio on saanut tärkeää tietoa ja kommentteja porotaloudesta rajalla sekä valtiosopimuksen toimivuudesta porotalouden kannalta. Komissio käsittelee nyt esille tulleita asioita huomiosessa ja tulevissa kokouksissaan. Suomi tulee järjestämään Teams-tilaisuuden, jossa käsitellään porojen ylityksiä koskevia lomakkeita. Kainulainen lähettää osallistujille karttalinkit yhteisiin paikkatietojärjestelmiin. Kokous päättyi klo 14.

Kainulainen takket alle deltakerne. Arrangementet oppfylte sitt formål. Kommisjonen har tatt imot viktig informasjon og kommentarer om reindriften i tilknytning til grensen og hvordan konvensjonen fungerer for reindriften. Saker som er tatt opp vil bli behandlet av kommisjonen i sitt møte i morgen og i sine kommende møter. Finland kommer til å organisere et Teams-arrangement der skjemaer angående grenseoverskridelser av rein behandles. Kainulainen sender deltakerne kartlenker til felles kartdatabasesystemer. Møtet ble avsluttet kl. 14.

Komission kokous 2.4.2025 klo 9, Hotelli Utsjoki Kommisjonsmøte 2.4.2025 kl. 9 på Hotelli Utsjoki

205/25 Toisen kokouspäivän avaus / Åpning av andre møtedag

Kainulainen avasi toisen päivän kokouksen. Kainulainen kertasi pääkohdittain komission tehtävät. Lisäksi poroaitakomissio on seurannut porojen rajanylityksiä, näiden käsittelyä sekä niihin liittyviä käytäntöjä.

Suomessa Poliisihallitus on asettanut komission Suomen osapuolen jäsenet 10.2.2025 tehdyllä päätöksellä. Päivi Kainulainen toimii poroaitakomission puheenjohtajana Suomen puheenjohtajuusvuorolla. Komission jäseniä ovat Kirsi Huhtamäki ja Anne Ollila. Ollilan tilalle tullaan nimittämään uusi jäsen syksyllä 2025. Suomen osapuolen sihteerinä toimii Paliskuntain yhdistyksen aitatyönjohtaja Kari Henttunen. Poliisihallituksen tekemän, Suomen puolen jäsenten asettamispäätöksen mukaan, asiantuntijoita ja sidosryhmiä tulee kuulla Suomessa riittävässä laajuudessa kokouksiin valmistautuessa.

Nimityskirje on toimitettu Norjan osapuolille. Suomen osapuoli on saanut Norjan nimityskirjeen. Norjasta uudessa kokoonpanossa toimivat Morten Floor, Johan Ingvald Haetta ja Ellinor Guttorm Utsi. Norjan maatalouden keskusvirastoa edustavat Johanna Isaksen ja Kristian Sarre toimivat Norjan valtuuskunnan sihteereinä, ja heillä on operatiivinen vastuu valtiosopimuksen noudattamisesta.

Päätös: Kokouksen avaus merkittiin tiedoksi.

Kainulainen åpnet møtet på dag to. Kainulainen gjentok hovedpunktene i kommisjonens oppgaver. I tillegg har kommisjonen fulgt med på grenseoverskridelser av rein, håndtering av disse samt tilhørende praksis.

I Finland har Polisstyrelsen oppnevnt kommisjonens medlemmer i vedtaket som er fattet den 10.2.2025. Päivi Kainulainen er Reingjerdekommisjonens leder når Finland har ledervervet. Medlemmene i kommisjonen er Kirsi Huhtamäki og Anne Ollila. På høsten 2025 blir det oppnevnt et nytt medlem i stedet for Ollila. Leder for gjerdearbeidene Kari Henttunen fra Reinbeitedistriktenes forening er sekretæren for den finske parten. I henhold til fastsettingsvedtaket gjort av Polisstyrelsen for den finske siden skal sakkyndige og interessegrupper i Finland høres i tilstrekkelig omfang under forberedelsene for møtet.

Oppnevningbrevet er levert til de norske parter. Den finske parten har mottatt oppnevningbrevet fra Norge. Den nye sammensettingen fra Norge er Morten Floor, Johan Ingvald Hætta og Ellinor Guttorm Utsi. Landbruksdirektoratet representert ved Johanna Isaksen og Kristian Sarre er sekretariat for den norske delegasjonen og har det operative ansvaret for gjennomføringen av konvensjonen.

Vedtak: Åpning av møtet ble tatt til etterretning.

206/25 Kokouskutsun ja esityslistan hyväksyminen / Godkjenning av innkallelse og dagsorden

Kokouskutsu on toimitettu 4.2.2025. Esityslista on toimitettu 14.3.2025.

Muissa asioissa käsitellään porotalouden edustajien ensimmäisenä päivänä esille ottamat asiat sekä tarkastamaton pöytäkirja.

Päätös: Kokous todettiin päätösvaltaiseksi ja esityslista hyväksyttiin kokouksen työjärjestykseksi.

Invitasjon til møtet er levert den 4.2.2025. Dagsorden ble levert den 14.3.2025.

Under eventuelt behandles de sakene som ble tatt opp av reindriften første dag, samt protokollen som ikke er blitt godkjent.

Vedtak: Møtet ble konstatert beslutningsdyktig, og sakslista ble godkjent som dagsorden for møtet.

207/25 Kokousten toimintatavan hyväksyminen kaudelle 2025–2028

Godkjenning av arbeidsbeskrivelse for gjennomføring av kommisjonsmøter i perioden 2025-2028

Pöytäkirjan liitteessä 2 (FI) ja 2.1. (NOR) ilmenee kokouksessa tehdyt muutokset keltaisella. Todettiin, että asiantuntijoita kutsutaan tarvittaessa. Kutsusta päätetään edellisessä kokouksessa. Lisäksi käsiteltiin seuraavat asiat:

Endringene som ble gjort i møtet er merket med gult i protokollens vedlegg 2 (FI) og 2.1 (NO). Det ble konstatert at sakkyndige inviteres ved behov. Det bestemmes om invitasjonen på det foregående møtet. I tillegg ble følgende saker gjennomgått:

- a. Esityslista: Käsiteltävä asia avataan pykälän otsikon alle. Nimetään asian esittelijät. Jatkossa puheenjohtajamaa tekee asiasta pohjaesityksen, josta keskustellaan ja päätetään.**

Sakslista: Saken under behandling åpnes under overskriften for paragraf. Talspersonene for saken oppnevnes. Heretter skal landet med lederverv fremlegge et utkast til forslag som diskuteres og vedtas

Päätös: Käsiteltävät asiat avataan pykälän otsikon alle ja pyritään nimeämään esittelijät. Jatkossa kokeillaan toimintatapaa, jossa puheenjohtajamaa tekee asiasta pohjaesityksen. Useissa kohtaa komissio ei tee päätöstä, jolloin asia merkataan tiedoksi.

Vedtak: Saken som skal behandles åpnes under overskriften for punktet og det etterstrebes å oppnevne talspersonene for saken. I fortsettelsen testes det ut fremgangsmåten der landet med lederverv fremlegger et utkast til forslag til saken. Ved flere punkter fatter ikke kommisjonen vedtak, da tas saken til etterretning.

- b. Esityslistan ja pöytäkirjan rakenne: käännösten järjestys määräytyy puheenjohtajamaan mukaan. Laaditaan esityslista ja pöytäkirja, jotka sisältävät molemmat kielikäännökset samassa järjestyksessä. Muut asiakirjat laaditaan sekä suomen- että norjankielisinä erillisinä asiakirjoina.**

Oppbygging av dagsorden og protokoll: rekkefølgen av språkversjoner bestemmes etter ledervervet. Det utarbeides dagsorden og protokoll, som består av begge språkversjoner i samme rekkefølge. Andre dokumenter utarbeides i separate versjoner på finsk og på norsk.

Päätös: Pöytäkirjat pyritään pitämään lyhyinä ja informatiivisina. Pöytäkirjat ovat työnkuvauksia, joita seurataan kokouksen jälkeen. Kokousasiakirjojen käännösten järjestys puheenjohtajamaan mukaan, muut asiakirjat erillisinä käännösasiakirjoina.

Keskustelussa todettiin, jos joku haluaa mielipiteensä kirjattavan kattavasti, niin asiasta tulee tehdä erillinen muistio. Muistio tulee olla jo esityslistan liitteenä. Vastaava päätös on tehty jo 72/2020.

Vedtak: Det strebes etter å holde protokollene kortfattet og informative. Protokollene er arbeidsbeskrivelser som følges opp etter møtet. Rekkefølgen av språk i møtedokumentene er basert på hvilket land som har ledervervet, andre dokumenter kommer som separate oversatte dokumenter.

I diskusjonen ble det konstatert at om noen ønsker å få sitt synspunkt nedtegnet på en omfattende måte, skal det utarbeides et separat notat om saken. Notatet bør foreligge allerede som vedlegg til sakslista. Et tilsvarende vedtak ble gjort allerede i 72/2020.

c. Jääviydet ja asioiden käsittely jäsenen ollessa jäävi

Asioiden käsittely ja päätökset tulee tehdä objektiivisesti, oikeudenmukaisesti ja puolueettomasti. Jos henkilö tietää olevansa esteellinen tai on epävarma omasta esteellisyydestään käsiteltävän asian tai alueen osalta, hänen on itse ilmoitettava asiasta.

Inhabilitet og saksbehandling når et medlem er inhabil

Saksbehandlingen skal foregå, og vedtak fattes objektivt, rettferdig og upartisk. Personen som vet om, eller er usikker på, sin inhabilitet i en sak eller område under behandling, må selv varsle om det.

Päätös: Maat tekevät itse jääviystarkastelun. Jääviydestä käsiteltävien asioiden suhteen ilmoitetaan viimeistään kokouksen alussa.

Keskustelussa todettiin, ettei Suomen osapuolilla ole jääviysongelmaa poroaitakomission asioissa. Norja ilmoitti, ettei heilläkään ole ollut asioita, joiden seurauksena yksi tai useampi jäsen olisi ollut jäävi, mutta korosti sen tärkeyttä, että molemmat maat tekevät omat jääviysarviointinsa, kun kokouksen esityslista on selvillä.

Vedtak: Landene utfører habilitetsvurderingen selv. Senest ved oppstart av møtet meldes det om inhabilitet til saker som skal behandles.

I diskusjonen ble det konstatert at finske parter ikke har inhabilitetsproblemer angående Reingjerdekommisjonens saker. Norge meldte at de heller ikke har hatt saker som har resultert i at et eller flere medlemmer har vært inhabile, men understreket at det er viktig at begge land gjør sine habilitetsvurderinger når sakslisten til møter er avklart.

d. Keskustellaan, liitetäänkö jäsenten organisaatioiden logot komission käsittelemiin kokousasiakirjoihin ja muihin dokumentteihin.

Diskusjon om hvorvidt medlemsorganisasjonenes logoer skal tilføyes møtedokumenter og andre dokumenter som kommisjonen har behandlet.

Päätös: Kaikkien organisaatioiden logojen liittäminen ei katsottu tarkoituksenmukaiseksi. Suomi ottaa vastuulleen komissiolle oman logon suunnittelun sekä laatii kustannusarvion ja logoehdotuksen seuraavaan kokoukseen käsiteltäväksi. Logoon ei sisällytetä lippuja. Logon suunnittelun kustannukset jaetaan, mikäli komissio päättää sen hankkia.

Vedtak: Det ble ikke ansett som hensiktsmessig å ha med alle organisasjonenes logoer. Finland tar ansvar for å designe en egen logo for kommisjonen og utarbeider et kostnadsoverslag og forslag til logo med i det neste møtet. Flaggene tas ikke med i logoen. Dersom kommisjonen beslutter å anskaffe en logo, vil kostnadene for designen bli fordelt.

208/25 Porotalouden ajankohtaiskatsaukset Suomesta ja Norjasta
Aktuell status for reindriften i Norge og Finland

Suomi

- Aluehallinnon uudistusta koskeva lainsäädäntö on valmistelussa, tulee todennäköisesti kevään aikana päätettäväksi eduskunnassa.
- Huhtikuussa järjestetään kunta- ja aluevaalit.
- Porotalouden tehtävät siirtyvät uuteen Elinvoimakeskukseen. Poronhoitolain valvonta siirtyy Ruokavirastoon.
- Poronhoitolain uudistusta koskevan työryhmän työ on päättynyt. [Lakiehdotus](#) tulee lausuttavaksi lähiaikoina. Uudistus koskee paliskuntakohtaisten laidunten hoito- ja käyttösuunnitelmia sekä poromäärän kontrollointia.
- Saamelaiskäräjälain muutosta ei ole vielä kukaan hyväksytty.
- Totuus- ja sovintokomissio on tuottanut selvityksiä poronhoitoonkin liittyen:
 - Suomalaisen poronhoitolainsäädännön ja paliskuntajärjestelmän vaikutukset saamelaiseen poronhoitoon ja siidajärjestelmään.
 - Saamelaisten poronhoidon oikeudellinen asema ja poronhoitoon liittyvät oikeudet Suomessa oikeusjärjestyksen valossa.
- Luonnonolosuhteet ovat olleet haastavia Käsivarren, Utsjoen ja Inarin alueella, erityisesti tunturialueilla. Maa- ja metsätalousministeriö on tehnyt päätöksen 13.3.2025, jonka mukaan tuhon selvitykseen ei ole riittävästi perusteltuja syitä, eikä porovahinkolain mukaiseen selvitystyöhön ryhdytä.
- Varautumiseen liittyvä suunnittelutyö on käynnissä ja paliskuntia on osallistettu suunnitteluun.
- Valtiohallinnon muutoksista huolimatta Paliskuntain yhdistyksen toiminta jatkuu normaalisti neuvontajärjestönä. Valtakuntien välisten poroesteaitojen rakentaminen ja kunnossapito säilyy myös yhdistyksellä.
- Paliskuntien lihakaupat olivat syksyllä erittäin haastavat. Vaikka teuraita on normaalia vähemmän, kaikille teuraille ei tuntunut löytyvän ostajaa.
- Maasuurpetojen porotaloudelle aiheuttamat vahingot olivat ennätykselliset. Pedot tappoivat 6474 poroa mistä syntyi noin 11,2 milj. euron vahinko. Valtion talousarviossa korvausten maksuun on varattu 7,5 milj. euroa. Elinkeino toivoo, että valtion lisätalousarvioissa saataisiin lisärahaa ja korvaukset maksettua täysimääräisenä. Suomessa on EU:n määräämä 10 milj. euron maksukatto, tätä enempää ei voi maksaa.
- Paliskuntain yhdistyksen toiminnanjohtajan paikka on laitettu hakuun ja uusi toiminnanjohtaja valitaan kesäkuussa. Aitatyönjohtajan tehtävä tulee haettavaksi kesäkuussa.

Finland

- *Lovregulering angående fornyelse av regional forvaltning er under forberedelse og kommer sannsynlig til Riksdagen for avgjørelse på våren.*
- *Det arrangeres kommune- og regionalt valg i april.*
- *Oppgaver for reinforvaltning overføres det nye Livkraftsenteret. Tilsyn med reindriftsloven går over til Mattilsynet.*
- *Arbeidet i arbeidsgruppen for fornying av reindriftsloven er avsluttet. Lovforslaget skal ut på høring i nærmeste fremtid. Fornyingen angår reinbeitedistriktenes bruks- og forvaltningsplaner for sine beiter og kontrollering av antall rein.*
- *Endring i sametingsloven er ennå ikke godkjent.*

- Sannhets- og forsoningskommisjonen har også utarbeidet utredninger angående reindrift:
 - Virkninger av finsk reindriftslovregulering og reinbeitedistriktssystem på samisk reindrift og sidasystemet.
 - Juridisk status av samisk reindrift og rettigheter knyttet til reindrift i lys av finsk rettsordning.
- Naturforholdene har vært utfordrende i områdene Käsivarsi, Utsjoki og Inari, særlig i fjellområder. Jord- og skogbruksdepartementet har den 13. mars 2025 gjort vedtak om at det ikke har vært tilstrekkelig begrunnede grunner å utrede ødeleggelsen og at utredningsarbeidet i samsvar med reinskadeloven dermed ikke påbegynnes.

Planarbeidet knyttet til beredskap er i gang, og reinbeitedistriktene er involvert i planleggingen.

- På tross av endringer i statsforvaltning fortsetter arbeidet for Reinbeitedistriktenes forening normalt som rådgivende organisasjon. Også oppføring og vedlikehold av reingjerder mellom riker forblir hos foreningen.
- Kjøtt salg for reinbeitedistriktene har vært meget utfordrende i høst. Selv om det var mindre slakt enn normalt, var det som om det ikke ble funnet kjøpere for kjøtt.
- Skader påført rein av de fire store rovdyrene har vært rekordmessige. Rovdyr har tatt livet av 6474 rein og påført dermed skader på 11,2 millioner. euro. Det er satt av 7,5 millioner euro i statsbudsjettet for betaling av erstatninger. Næringen ønsker å kunne få ekstra bevilgninger i tilleggsbudsjettet og erstatninger betalt fullt ut. I Finland er betalingstaket bestemt av EU 10 millioner euro og mer enn dette kan ikke betales.

Stillingen som virksomhetsleder i Reinbeitedistriktenes forening er lyst ut og den nye virksomhetslederen blir valgt i juni. Arbeidsleder for gjerdearbeidene lyses ut i juni.

Norja

- Norjassa on tehty poronhoitosopimus vuosille 2025-2026. Sopimuksessa priorisoidaan poronomistajien saamia suoria tukia, porotalouden alueiden varmistamista, ilmastonmuutokseen sopeutumista ja valmiutta sekä porotalouden neuvontaa vahvistavia toimenpiteitä. Uuden sopimuksen taloudellinen kehys on 250 miljoonaa kruunua. Kasvua on 25 miljoonaa kruunua nykyiseen sopimukseen verrattuna.
- Lihamarkkinoiden osalta tuotekehitys on tärkeää.
- Hallitus on käsitellyt ehdotukset porotalouslain ja maanjakolain uusiksi muutoksiksi, ja ehdotukset pyritään käsittelemään suurkäräjillä ennen kesää.
- Suuressa osassa Norjan porotaloutta on ollut kuluneena talvena laidunkriisi. Suuret lämpötilan vaihtelut ja runsas sade luovat useita jääkerroksia, joiden vuoksi porot eivät pääse kaivautumaan luonnolliselle laitumelle saakka. Siksi suurta määrää poroja täytyy ruokkia eläinten hyvinvoinnin ja tulevat tuotannon varmistamiseksi.
- Jokaisella poronhoitoalueella on oma alueellinen valmiusryhmä, joka pitää silmällä laidunten tilaa ja olosuhteita. Kun ryhmä toteaa laidunkriisin, poronhoitoalueet voivat käyttää omaa valmiusrahastoaan kriisin käsittelyyn. Kun kyseiset varat on käytetty, poronhoitoalue voi hakea varoja keskusvalmiusrahastosta.

- Porotalouden näkemyksen mukaan petokannat Norjassa kasvavat. Petokantojen hoitosuunnitelma on lausunnolla. Porotalouden ja muiden laiduntalouksien mukaan petoja on enemmän kuin mitä viranomaiset ilmoittavat ja että petojen poistamiseksi toteutettavat toimenpiteet eivät ole riittävän tehokkaita.
- Petojen tappamista poroista maksettujen korvausten kokonaissumma on korkea. On myös mahdollista hakea varoja menetyksiä vähentäviin toimiin. Itärajan alueen petokannat ovat kasvussa.
- Fosenin luvanhaltijoiden ja kahden siidaryhmän välillä on päästy yhteisymmärykseen sopimuksesta. Valtio ei ole näiden sopimusten osapuolena, mutta sopimukset edellyttävät, että valtio hankkii lisäalueen korvaukseksi Fosenin alueen talvilaitumesta, jota nyt ei voida käyttää. Hallitus on aloittanut työn lisäalueen hankkimiseksi. 12 aluetta on kartoitettu, ja hallitus on päättänyt jatkaa yhdellä näistä.
- CWD:n osalta uusia tapauksia ei ole löydetty. Menetetty tunturipeuratokka tullaan perustamaan uudelleen.

Päätös: Merkitään katsaukset tiedoksi

Norge:

- *Det er inngått reindriftsavtale i Norge for 2025-2026. Avtalen prioriterer direkte tilskudd til reineier, sikring av reindriftens arealer, klimatilpasning og beredskap, samt tiltak for å styrke rådgivningen til reindriften. Den økonomiske rammen for ny avtale er 250 mill. kroner. Dette er en økning på 25 mill. kroner sammenlignet med inneværende avtale.*
- *Produktutvikling er viktig for kjøttmarkedet.*
- *Forslag til nye endringer i reindriftsloven og i jordskiftelova er behandlet av regjeringen og det legges opp til Stortingsbehandling av forslagene før sommeren.*
- *Det er beitekrise i store deler av reindriften også denne vinteren. Store temperatursvingninger og mye nedbør skaper flere lag med is som gjør at reinen ikke kommer ned til naturlig beite. Et stort antall rein må derfor føres for å sikre dyrevelferd og framtidig produksjon.*
- *Hvert reindriftsområde har egen regional beredskapsgruppe som overvåker beiteforhold og -tilstand. Når gruppen konstaterer at det foreligger en beitekrise kan distriktene bruke eget beredskapsfond for å håndtere krisen. Når disse midlene er brukt opp kan distriktet søke midler fra et sentralt beredskapsfond.*
- *Reindriften opplever at rovdyrbestander øker i Norge. Forvaltningsplanen for rovdyrbestandene er ute på høring. Reindriften og andre beitenæringer mener at antall rovvilt er høyere enn det som oppgis av myndighetene og at de tiltakene som iverksettes for å ta ut rovvilt ikke er tilstrekkelig effektive.*
- *De totale erstatningsutbetalingene til tap av rein til rovvilt er høye. Det er også mulig å søke om midler for tiltak for å redusere tapene. Bestander av rovdyr i grenseområdet i øst vokser.*
- *Det er kommet til enighet om en avtale mellom konsesjonærene og de to siidagruppene på Fosen. Staten er ikke part i disse avtalene, men avtalene forutsetter at staten skaffer til veie et tilleggsareal som erstatning for det vinterbeite de nå ikke kan bruke på Fosen. Regjeringen har startet opp arbeidet med å fremskaffe et tilleggsareal. 12 områder er kartlagt og regjeringen har valgt å gå videre med ett av disse..*

- Det er ikke funnet nye tilfeller av CWD. Den villreinflokken som ble tatt ut skal nå reetableres.

Vedtak: Orienteringene tas til etterretning.

209/25 Rajanylitykset / Grensekryssinger

a. Tilanne- ja toimenpidekatsaus edellisen kokouksen jälkeen *Status og tiltak siden forrige møte*

Suomi

Tämä talvikausi on ollut Norjan porojen ylitysten suhteen maltillinen. Norjan poroista Suomessa on kirjattu toistaiseksi viisi (5) ylitysilmoitusta. Vertailun vuoksi edellisenä talvikautena 2023-2024 ilmoituksia kirjattiin yhteensä 19 kpl. Norjan porojen ylityksiä on ollut toistaiseksi vain Utsjoen kunnassa. Ensimmäinen ylitysilmoitus tehtiin 14.12.2024 ja viimeisin 10.3.2025. Erotuksia on järjestetty kaksi kertaa; joulukuussa 2024 ja tammikuussa 2025. Näiden järjestäjinä toimi Kaldoaivin paliskunta.

Ylitysilmoitusten mukaan Norjan poroja on palautettu tänä talvena seuraavista paikoista (liite 3):

- Pulmankijärveltä, jossa tehtiin erotus; palautettu 150 poroa
- Skalluvaarasta, jossa tehtiin erotus; palautettu toista sataa poroa
- osoitteesta Nuorgamintie 2994; palautettu 30 poroa
- Sirmasta; palautettu noin 20 poroa

Yhteensä Suomesta on palautettu yli 300 Norjan poroa.

Poliisin tiedossa ei ole, että Norjan poroja olisi vielä jäänyt Suomen puolelle. Noudot ja erotukset ovat sujuneet norjalaisten ja suomalaisten kesken hyvässä hengessä, mitä tukee myös edellisen päivän 1.4.2025 kokouksen puheenvuorot. Norja ei ole tehnyt ylitysilmoituksia Suomen poroista Norjassa.

Norja esitteli tilannekatsauksen, joka liitteessä 4.

Päätös: Merkittiin tiedoksi.

Finland

Denne vintersesongen har vært moderat i forhold til grensekryssinger av norske rein. Inntil videre er det registrert fem (5) meldinger om norske rein i Finland. For sammenlikning ble det i alt registrert 19 meldinger i den forrige vintersesongen 2023-2024. Det har inntil videre vært grensekryssinger av norske rein bare i Utsjoki kommune. Den første meldingen om grensekryssing ble gjort den 14.12.2024 og den seneste den 10.3.2025. Det er organisert skillinger to ganger; i desember 2024 og januar 2025. Disse har vært organisert av Kaldoaivi reinbeitedistrikt.

I følge meldinger om grensekryssing er det tilbakeført norske rein fra følgende plasser i vinter (vedlegg 3):

- Etter skillingen ved Polmakvannet er 150 reinsdyr levert tilbake.
- Etter skillingen ved Skalluvaara er mellom 100 og 200 rein levert tilbake.

- 30 rein er levert tilbake fra adressen Nuorgamintie 2994.
- 20 reinsdyr er levert tilbake fra Sirma.

I alt er det tilbakeført over 300 norske rein fra Finland.

Politiet har ikke opplysninger om at norske rein hadde blitt igjen på finsk side. Henting og skilling mellom finske og norske har foregått i god ånd, og dette støttes også av kommentarene fra møtet dagen før, 1.4.2025. Det er fra Norge ikke kommet meldinger om kryssing av finske rein.

Norge la frem en orientering om situasjonen (vedlegg 4).

Vedtak: Ble tatt til etterretning.

b. Suunnitellut maastokatselmukset laidunvaurioiden arvioimiseksi

Planlagte befaringer for vurderinger av beiteskader

Suomi

Tällä talvikaudella yksityisille maanomistajille ei ole ilmoitettu aiheutuneen vahinkoa pelloille ja jäkäliköille. Näyttää siten siltä, että alkukesän maastokatselmuksille ei olisi tarvetta. Mutta mikäli vielä tulisi sellainen ylitysilmoitus, mikä edellyttäisi maastokatselmusta, tehdään se kesäkuun alussa. Ajankohdasta ilmoitetaan hyvissä ajoin Norjan viranomaisille, vähintään viikko etukäteen.

Norjalla ei ollut raportoitavaa.

Päätös: Merkittiin tiedoksi. Jatkossa pohditaan kohtien a ja b yhdistämistä.

Finland

Det er ikke meldt om skader på åkere og lavmatter hos private grunneiere denne vintersesongen. Det ser ut til at det ikke er behov for befaringer på forsommer. I tilfelle at det skulle komme en melding om grensekryssing som krever befaring, skal dette gjøres i begynnelsen av juni. Tidspunktet meldes om til norske myndigheter i god tid, minst én uke i forveien.

Norge hadde ikke noe å rapportere.

Vedtak: Tas til etterretning. I fortsettingen skal det drøftes om punktene a og b skal legges sammen.

c. Työryhmän laatima suunnitelma ja ohjeistukset tilanteisiin, joissa rajan ylittäneet porot kootaan aitauksiin ja erotellaan. Keskustellaan, onko esitys hyväksyttävissä mahdolliset muutokset huomioon ottaen (liitteet 2–2.6).

Plan og veiledning utarbeidet av arbeidsgruppen for situasjoner der grensekryssende reinsdyr samles i gjerde og skilles. Diskusjon om forslaget kan godtas ved å ta hensyn til eventuelle endinger (vedlegg 2–2.6).

Päätös: Merkataan liitteet 2-2.6 tiedoksi.

Keskustelussa todettiin, että komission tehtävänä on seurata tilannetta. Vastuu on toimivaltaisilla viranomaisilla. Suomen osapuoli työstää Suomessa käytettäviä asiakirjoja ja lähettää lomakkeet paliskunnille kommentoitavaksi. Myös kirjallista valtuutusta pohditaan.

Vedtak: Vedleggene 2.-2.6. tas til etterretning.

Under diskusjonen ble det slått fast at kommisjonens oppgave er å følge med på situasjonen. Det er ansvarlige myndigheter som har ansvaret. Den finske parten bearbeider dokumenter brukt i Finland og sender skjemaene til reinbeitedistrikter for kommentarer. Det skal også drøftes skriftlige fullmakter.

210/25 Kunnostustoimenpiteiden raportointi / Vedlikeholdsrapportering

a. Mitä kunnostustoimia on suoritettu edellisen kokouksen jälkeen *Hva er gjennomført av vedlikehold siden siste møte*

Suomi, Kari Henttunen:

Edellisen kokouksen jälkeen on tehty kuukausittaiset tarkastuskäynnit.

Tarkastuskäyntien yhteydessä on suoritettu tarvittavat korjaukset. Lisäksi on puhdistettu aita kuurasta ja korotettu aita tarpeen mukaan.

Norja, Kristian Sarre

- Norjan vastuualueelle on solmittu yhdeksän (2+2-vuotista) tarkastus- ja huoltosopimusta kuuden toimijan kanssa.
- Nor-Skog AS aloittaa aitatyöt Raisduottarhåldissa i maaliskuu-/huhtikuussa. Työ saatetaan loppuun 1. 9. 2025 mennessä.

Päätös: Merkittiin tiedoksi.

Finland, Kari Henttunen:

Det har vært gjennomført månedlige kontroller etter siste møte. Nødvendige reparasjoner er foretatt i forbindelse med kontrollene. Videre er ising blitt rensket fra gjerder og gjerder forhøyet ved behov.

Norge, Kristian Sarre:

- *Det er inngått 9 (2+2-årige) tilsyns- og vedlikeholdsavtaler med 6 leverandører i norsk ansvarsområde.*
- *Nor-Skog AS starter arbeidet med gjerdet over Raisduottarhåldi i mars/april. Skal ferdigstilles innen 1. Sept. 2025.*

Vedtak: Ble tatt til etterretning.

b. Priorisoidut huoltokohteet vuodelle 2025 / Prioriterte vedlikeholdspunkter for 2025

Suomi: Henttunen kävi läpi liitteen 5. mukaiset kohteet Suomessa.

Norja: Aidankorjaussopimukset on tehty. Norjassa maastoliikennekielto päättyi 1.7. Tämän jälkeen heinä-elokuussa suoritetaan perushuolto. Norja suorittaa tarkastuskäynnit kuusi kertaa vuodessa helmi-toukokuun ja loka-marraskuun aikana. Kesällä tehdään huoltokorjaukset. Lisäksi korjataan, jos tulee ilmoituksia.

Aikaisemmin on esitetty, että kunnossapitotoimenpiteet olisi tullut tehdä 1.7. mennessä. Tämä ei ole mahdollista. Kunnossapitotoimenpiteet tulee olla tehtynä 1.8. tai 15.8. mennessä. Näin on sovittu urakoitsijoiden kanssa.

Päätös: Merkittiin tiedoksi.

Finland: Henttunen gikk gjennom stedene i Finland i samsvar med vedlegg 5.

Norge: Det er inngått avtaler om reparasjon av gjerder. I Norge opphører forbud mot ferdsel i terrenget den 1. juli, og etter dette blir det gjennomført grunnvedlikehold i juli/august. Norge gjennomfører kontroller seks ganger i året under februar–mai og oktober–november. Vedlikeholdende reparasjoner gjennomføres på sommeren. Videre foretas reparasjoner basert på innkomne meldinger.

Det er tidligere blitt foreslått at vedlikeholdstiltak burde være gjennomført innen 1. juli. Dette er ikke mulig. Vedlikeholdstiltak må være ferdige innen 1. eller 15. august. Slik er det avtalt med entreprenørene.

Vedtak: Ble tatt til etterretning.

c. Yhteydenotot kentältä sopimussaitoihin liittyen

Henvendelser fra reindriften angående konvensjonsgjerder

Käsivarren paliskunnan osakas on ottanut yhteyttä 17.3.2025. Asia koski Mallan aita. Skibottenin alue. Hän vaati, että Norja korjaa aidan, sillä se on Norjan vastuualueella. Norjalaiset eivät käy talvella katsomassa aita. Kertoi, että on saanut kaksi vuotta palkkaa aidan kunnossapidosta, mutta hän ei enää aikonut korjata aita. Aita tulisi tuhkata 25 km alueelta. Aita on kokonaan lumen alla ja aita on huonossa kunnossa. Poroja menee aidan yli joka vuosi. Oli huolissaan, koska poroja ei saa enää takaisin.

Tahot, jotka saavat kunnossapito- ja korjaussopimukset, tekevät maaliskuuhuhtikuussa alueella tarkastukset ja kesällä kesäkunnostuksen. Aita tulee peruskorjattavaksi vuonna 2026. Vuonna 2025 priorisoidaan Haltin alue.

Päätös: Merkittiin tiedoksi.

Andelseier i Käsivarsi reinbeitedistrikt har tatt kontakt den 17. mars 2025. Saken gjaldt gjerdet ved Malla i Skibotn-område. Vedkommende krevde at Norge skal reparere gjerdet siden det ligger i Norges ansvarsområde. Nordmenn fører ikke tilsyn av gjerdet på vinterstid. Vedkommende fortalte å ha fått lønn for reparasjon av gjerdet i to år, men har ikke tenkt å reparere det lengre. Det burde strøs aske på gjerdet på en strekning på 25 km. Gjerdet ligger under snøen i sin helhet og er i dårlig tilstand. Det går rein over gjerdet hvert år. Var bekymret fordi man ikke får dyrene tilbake igjen.

Instanser med vedlikeholds- og reparasjonsavtaler gjennomfører kontroller i mars–april og utfører sommervedlikehold på sommeren. Grunnleggende reparasjoner på gjerdet utføres først i 2026. Området Haldi prioriteres i 2025.

Vedtak: Ble tatt til etterretning.

d. Erityistoimenpiteiden tarveraportointi
Rapportering om behov for særskilte tiltak

- Pulmankijärven kiertävän aidan rakentaminen, alustava keskustelu.
Bygging av gjerde rundt Polmakvannet, innledende diskusjon

Asiasta saatiin esitys myös ensimmäisenä kokouspäivänä. Paliskuntain yhdistys on aitatyömiesten työnantaja, jolla on työnantajan velvoitteet. Työ on voitava tehdä turvallisesti. Edellisenä päivänä esitettiin, että aita tehtäisiin rantoja pitkin. Pysyvämpi ratkaisu olisi rakentaa aita maalle. Järven ympärillä on yksityisiä maanomistajia ja veneenlaskupaikkoja.

Lisäksi pohdittiin, voiko Suomen valtio teettää aidan paikkaa koskevia selvityksiä Norjan valtion alueella. Artiklan 6 mukaan toisen valtakunnan toimivaltainen viranomainen voi antaa luvan käyttää toisen valtakunnan aluetta henkilöille, joilla on aidan tarkastus ja kunnossapitovastuu. Toistaiseksi erilliselle luvitukselle ei ole ollut tarvetta ja työt on suoritettu valtiosopimuksen nojalla.

Norja tiedusteli onko tiedossa miksi järveä ei ole kierretty vaan on päädytty vuosittain tehtävään järviaitaan. Löytyisikö aidan rakentamiseen liittyviä dokumentteja jostain? Norja tiedostaa poronhoitoon liittyvät ongelmat sekä työhön liittyvät ongelmat. Ymmärretään haasteet ja millaiset mahdollisuudet on toimia huomioiden eri intressit ja maanomistajat. Esitettyä aidansiirtoa ei ehkä voida suorittaa sopimuksen puitteissa, sillä se ylittää 2 km, jolloin asiasta päätettäisiin noottien vaihdolla. Onko mahdollista rakentaa esim. johdeaidat tai jokin muu vaihtoehto.

- Vársaljávrí/Føllvatnet – Rádjoaivi/Rajapää mahdollinen aidan siirto, alustava keskustelu.

Paikalliset poronhoitajat ovat esittäneet aidansiirtoa Suomeen päin paikassa missä aita on syvässä painanteessa. Aita tulisi siirtää harjanteen päälle. Lumipeitteen aikana aita joudutaan korottamaan. Asiasta tulee esittää tarkka paikka kartalla. Asiaa käsitellään seuraavassa kokouksessa.

Päätös: Pulmankijärven osalta sihteeristö aloittaa asian selvittämisen yhdessä alueen molempien maiden poronhoitajien kanssa. Merkittiin Vársaljávrí/Føllvatnet – Rádjoaivi/Rajapää mahdollinen aidan siirto tiedoksi. Asiaa selvitetään tarkemmin, ja konkreettiset ehdotukset esitellään seuraavassa kokouksessa. Todettiin, että esityksistä on avattu keskustelu.

Det kom forslag angående saken også på første møtedag. Reinbeitedistriktenes forening er arbeidsgiver for gjerdeansatte med arbeidsgivers forpliktelser. Arbeidet må kunne utføres forsvarlig. Dagen før ble det foreslått at gjerdet skulle bygges på langs strandkanten. Det ville være en mer permanent løsning å bygge gjerde på land. Det er private grunner og båtplasser rundt innsjøen.

Videre ble det drøftet om den finske staten kan få laget utredninger angående gjerdets plassering på norsk jord. I henhold til artikkel 6 kan ansvarlig myndighet i det andre riket gi tillatelse til at de personer som har tilsyn med og vedlikeholdsansvaret for gjerdet, får benytte det andre rikets område. Inntil videre har det ikke vært behov for særskilte tillatelser og arbeidene er utført basert på konvensjonen.

Norge forespurte om kjennskap til hvorfor gjerdet ikke har gått rundt vannet, men endt med å bli bygd på isen årlig. Vil det være mulig å finne dokumenter angående bygging av gjerde et eller annet sted? Norge er klar over problemene knyttet til reindrift og arbeid. Utfordringene forstås og også hvilke ageringsmuligheter det finnes med hensyn til ulike interesser og grunneiere. Konvensjonen gir ikke adgang til den foreslåtte flyttingen av gjerdetrasé på grunn av at den overgår to kilometer som vil føre til vedtak i saken gjennom utveksling av noter. Er det mulig å bygge for eksempel ledegjerder eller finne et annet alternativ?

- Vársaljavri/Føllvatnet – Rádjoaivi/Rajapää mulig flytting av gjerdetrasé, innledende diskusjon

Lokale reindriftsutøvere har foreslått flytting av gjerdetrasé mot Finland fra et sted der gjerden står i et dypt søkk. Gjerdet burde flyttes opp på en ås. Gjerdet må forhøyes under snødekke. Det eksakte stedet i saken må fremlegges på et kart. Saken behandles på neste møte.

Vedtak: Sekretariatet igangsetter utredning om saken angående Polmakvannet med reineiere på begge sider av grensen i området. Vársaljavri/Føllvatnet – Rádjoaivi/Rajapää mulig flytting av gjerdetrasé ble tatt til etterretning. Saken utredes nærmere og konkrete forslag legges frem på neste møte. Det ble slått fast at det er åpnet diskusjon om forslagene.

211/25 Komission aiempien kokousten perusteella käsiteltävää, tilannekatsaus

Edellisen kokouksen pöytäkirja 194/24

Oppfølgingspunkter fra tidligere kommisjonsmøter, orientering

Protokoll fra forrige møte, sak 194/24

a) Suomen Angelin ja Vanhan Karigasniemen välisen osuuden tilanne Status for strekningen mellom finsk Angeli og Gamle Karigasniemi

Päivi Kainulainen esitteli alueelle tehdyn luontoselvityksen. Luontoselvityksen ja arkeologisen inventoinnin pohjalta tehdään vielä tarvittavat muutokset aidan linjaukseen. Suomi järjestää maanomistajille kesällä tilaisuuden, missä hanketta esitellään ja tarjotaan vapaaehtoisia aidanrakentamissopimuksia. Lunastuslupahakemus jätetään syksyllä. Päätöksen tekee valtioneuvosto, jonka käsittely kestää alustavan arvion mukaan jopa vuoden.

Hallituksen esityksen (HE 143/2016 vp) mukaisesti toimitusmiesten vahvistettua käyttöoikeuden sijainnin (lunastustoimitus), sopimuksen 5 artiklassa säännellyn mukaisesti poroaitakomissio hyväksyisi yleispiirteisen työselityksen aidan rakentamista varten. Poroaitakomission edustaja tulisi kutsua lunastustoimitukseen, mikäli mahdollista.

Päätös: Tilannekatsaus merkittiin tiedoksi. Lunastustoimitukseen ei osallistu Norjan puolen edustajia. Seuraavassa kokouksessa esitetään kartta, johon on merkitty luontoselvityksen ja arkeologisten inventoinnin kohteet.

Päivi Kainulainen presenterte naturutredningen utarbeidet for området. Nødvendige endringer i gjerdetraseen gjøres videre på bakgrunn av naturutredningen og den arkeologiske inventeringen. Finland organiserer et arrangement på sommeren for grunneiere for å presentere prosjektet og tilby frivillige avtaler om oppføring av gjerde. Søknad om innløsingstillatelse leveres til høsten. Avgjørelsen tas i statsråd, og basert på foreløpig anslag kan behandling av saken ta opptil ett år.

Etter at sakkyndige i samsvar med regjeringsproposisjon (HE 143/2016 vp) har stadfestet beliggenhet av utnyttelsesrett (innløsningsforretning), skulle Reingjerdekommisjonen i henhold til det som er fastsatt i artikkel 5 i konvensjonen, godkjenne en overordnet arbeidsbeskrivelse for bygging av gjerde. En representant for Reingjerdekommisjonen burde etter mulighetene innkalles til innløsningsforretningen.

Vedtak: Orientering om situasjonen ble tatt til etterretning. Representanter fra norsk side deltar ikke i innløsningsforretningen. På neste møte fremlegges et kart med markeringer av steder for naturutredning og arkeologiske inventering.

**b) Norjan puolella Tenon laaksoa olevan poroaidan tilanne
Status reingjerde på norsk side i Tanadalen**

Edellisen kokouksen jälkeen ei ole uutta kerrottavaa.

Päätös: Merkittiin tiedoksi.

Det er ikke noe nytt å fortelle etter forrige møte.

Vedtak: Ble tatt til etterretning.

Kokouksessa pidettiin tauko. Kokousta jatkettiin klo 14:20.

Det ble holdt pause i møtet. Møtet ble tatt opp kl. 14.20.

c) Yhteinen paikkatietoaineisto / Felles kartdatabase

Sopimuksen 4 artiklan 4 momentin mukaan poroaitakomission tulee varmistaa, että aitojen sijainnista on olemassa ajan tasalla oleva ja luotettava paikkatieto.

Poroaitakomissio voi käytännössä antaa aitojen sijainnin määrittämis- ja tallennustehtävän muullekin toimijalle, kuten Paliskuntain yhdistykselle.

Todettiin, että yhteinen paikkatietoaineisto on valmis.

Päätös: Merkittiin tiedoksi.

I henhold til artikkel fire, fjerde ledd i konvensjonen skal Reingjerdekommisjonen sikre et oppdatert og pålitelig kartgrunnlag over gjerdetraseene. Reingjerdekommisjonen kan i praksis gi en annen aktør, som for eksempel Reinbeitedistriktenes forening, i oppdrag å fastslå og lagre beliggenhet av gjerdene.

Det ble slått fast at den felles kartdatabasen er ferdig.

Vedtak: Ble tatt til etterretning.

d) Tiedotuskylttien kokeilu Norjassa
Test av informasjonsskilter i Norge

Valtiosopimuksessa on kirjattu; Sitä, joka tahallaan tai huolimattomuudellaan vahingoittaa aittaa tai erotusaitaa taikka aukaisee sellaisissa aidoissa olevan veräjän huolehtimatta sen kunnollisesta sulkemisesta, rangaistaan sakolla, ellei asianomaisessa maassa voimassa olevan rikoslainsäädännön mukaisesti teosta ole määrättävä ankarampaa rangaistusta. Tekijän on korvattava aiheuttamansa vahinko (artikla 23).

Tiedotuskyltit on toimitettu kunnossapitäjille, jotka asentavat ne veräjille sitä mukaa, kun kunnossapitoa suoritetaan.

Päätös: Merkittiin tiedoksi.

Det står følgende i konvensjonen: Den som ved forsett eller uaktsomhet skader gjerde eller skillegjerde, eller åpner grind i slike gjerder uten å sørge for at den stenges på forsvarlig måte, straffes med bøter dersom den alminnelige straffelovgivning i vedkommende land ikke medfører strengere straff. Gjerningspersonen plikter å erstatte voldt skade (artikkel 23).

Informasjonsskiltene er levert til tilsynsførere som setter de opp på grinder etter hvert i forbindelse med gjennomføring av vedlikeholdelse.

Vedtak: Ble tatt til etterretning.

212/25 Kokousten ja muiden komission laatimien asiakirjojen julkisuus ja asiakirjamerkinnät
Offentlighet av møtedokumenter og andre dokumenter utarbeidet av kommisjonen og dokumentpåtegninger

a) Kokousten esityslista, pöytäkirja ja liitteet
Dagsorden, protokoll og vedlegg for møtet

Suomessa asiasta säädetään laissa viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999 24 §, 1. mom., 2-kohta). Salassa pidettäviä ovat asiakirjat, jotka koskevat Suomen suhteita toiseen valtioon tai kansainväliseen järjestöön, asiakirjat, jotka liittyvät kansainvälisessä lainkäyttö- tai tutkintaelimessä tai muussa kansainvälisessä toimielimessä käsiteltävään asiaan, ja asiakirjat, jotka koskevat Suomen valtion, Suomen kansalaisten, Suomessa oleskelevien henkilöiden tai Suomessa toimivien yhteisöjen suhteita toisen valtion viranomaisiin, henkilöihin tai yhteisöihin, jos tiedon antaminen niistä aiheuttaisi

vahinkoa tai haittaa Suomen kansainvälisille suhteille tai edellytyksille toimia kansainvälisessä yhteistyössä.

Päätös: Pöytäkirjat ovat julkisia, jos suojeltavaa intressiä ei löydy. Mikäli jokin pykälä halutaan salattavaksi, tulee asiasta ilmoittaa jo esityslistassa. Jatkossa nimiä ei kirjata pöytäkirjaan. Puhutaan paliskunnasta tai sen osakkaasta eli anonymisoidaan poronhoitajien nimet. Suomi harkitsee pöytäkirjojen julkistamista vuodesta 2025 lähtien.

I Finland fastsettes dette med lov om offentlighet i forvaltningen (621/1999 § 24, første ledd, andre punkt). I Finland unntas fra offentlighet dokumenter som angår Finlands relasjon til en annen stat eller internasjonal forening, dokumenter knyttet til saker under behandling i internasjonal rettspleie- eller undersøkelsesorganer eller andre internasjonale organer samt dokumenter som angår relasjoner staten Finland, finske statsborgere, personer som oppholder seg i Finland eller felleskap virksomme i Finland har til myndigheter, personer eller fellesskap i andre land dersom overgivelse av informasjon ville påføre skade eller ulempe for Finlands internasjonale relasjoner eller forutsetninger til å delta i internasjonalt samarbeid.

Vedtak: Protokoller er offentlige med mindre det finnes interesser som skal beskyttes. Ønsker man å unnta en paragraf fra offentlighet, skal dette meldes om allerede i dagsordenen. I forsetningen protokollføres ikke navn. Det snakkes om reinbeitedistrikt eller andelseier og dermed anonymiseres reinvokternes navn. Finland overveier offentliggjøring av protokoller fra og med 2025.

b) Muiden komission vahvistamien asiakirjojen julkisuus
Offentlighet av andre dokumenter bekreftet av kommisjonen

- Sopimusaidan siirtämistä koskeva toimintatapa (196/24, hyväksytty 184/24 d)
- Sopimusaidan tekniset määräykset 18.4.2024
- *Prosedyre for flytting av konvensjonsgjerde (196/24, vedtatt 184/24 d)*
- *Teknisk spesifikasjon av konvensjonsgjerde 18.4.2024*

Päätös: Hyväksyttyjä asiakirjoja ei ole perustetta salata.

Vedtak: Det er ikke grunnlag for at unnta vedtatte dokumenter fra offentlighet.

213/25 Yhteistyö Norjan karttaviraston (Kartverket) kanssa – aitatietojen jakaminen ja poronhoidon maankäyttökartan päivitys
Samarbeid med Kartverket – deling av gjerdedata og oppdatering av kart over reindriftens arealbruk

Keskustelu paikkatietoaineistojen julkisuudesta ja Norjan esityksestä.
Julkaistu aineisto:

Drøfting av offentlighet av materiale i kartdatabase og forslag fra Norge

Utgitte materialer:

[Suomi](#) (Avaa linkki) Finland (Åpne lenke)

[Norja](#) (Avaa linkki) Norge (Åpne lenke)

Tausta

Norjan karttavirasto (Kartverket) toivoo, että Norjalais-suomalainen poroaitakomissio myöntää luvan jakaa poroaitasopimuksen aitatiedot käytettäväksi karttapohjassa Norge 1:50 000 ja kansallisissa valmiuskartoissa.

Lisäksi Norjan maatalouden keskusvirasto haluaa käyttää aitatietoja Norjan puolella rajaa päivittääkseen karttatasoa ”reindriftsanlegg” (poronhoidon rakenteet) poronhoidon maankäyttökartassa.

Ehdotus

Norja ehdottaa, että Norjalais-suomalaisen poroaitasopimuksen aitatiedot jaetaan Norjan karttaviraston kanssa käytettäväksi karttapohjassa Norge 1:50 000 ja kansallisissa valmiuskartoissa. Aitatiedot voidaan jakaa molemmin puolin valtakunnanrajaa. Norja ehdottaa lisäksi, että komissio antaa suostumuksensa aitatietojen käyttöön poronhoidon maankäyttökartan «reindriftsanlegg»-karttatason (poronhoidon rakenteet) päivittämiseksi.

Päätös: Valtiosopimuksen mukaisen aidan Suomen ja Norjan paikkatiedot voidaan luovuttaa seuraavasti:

- 1) Norjan karttavirastolle käytettäväksi karttapohjassa Norge 1:50 000
- 2) Norjan karttavirastolle käytettäväksi kansallisissa valmiuskartoissa.
- 3) Maatalouden keskusvirastolle, joka päivittää «reindriftsanlegg»-karttatasoa poronhoidon maankäyttökartassa

Paikkatiedot ovat jo julkisia, joten tiedon luovuttamiselle ei ole estettä.

Bakgrunn

Kartverket ønsker at Norsk-finsk reingjerdekommissjon gir en tillatelse til å dele reingjerdekonvensjonens gjerdedata for bruk i kartgrunnlaget Norge 1:50 000 og i nasjonale beredskapskart. I tillegg ønsker Landbruksdirektoratet å bruke gjerdedata på norsk side av grensen til å oppdatere kartlaget «reindriftsanlegg» i reindriftens arealbrukskart. Vi viser for ellers til notatet fra 04.03.2025 (vedlegg 7 FI og 7.1 NOR).

Forslag

Norge foreslår at Norsk-finsk reingjerdekonvensjonens gjerdedata deles med Kartverket for bruk i kartgrunnlaget Norge 1:50 000 og i nasjonale beredskapskart. Gjerdedata fra begge siden av riksgrense kan deles.

Norge foreslår i tillegg at kommisjonen samtykker for at gjerdedata kan brukes til å oppdatere kartlaget «reindriftsanlegg» i reindriftens arealbrukskart.

Vedtak: Kartdata for gjerde i Norge og Finland i samsvar med konvensjonen kan leveres til følgende:

- 1) Kartverket i Norge for bruk i kartgrunnlaget Norge 1:50 000.
- 2) Kartverket i Norge for bruk i nasjonale beredskapskart.

3) Landbruksdirektoratet for oppdatering av kartlaget «reindriftsanlegg» i reindriftens arealbrukskart.

214/25 Seuraava komission kokous / Neste kommisjonsmøte

Päätös: Seuraava kokous pidetään 28.10.2025 Rovaniemellä.

Vedtak: Kommisjonens neste møte avholdes den 28. oktober 2025 i Rovaniemi.

215/25 Muut asiat / Eventuelt

Komission kokousten pöytäkirjat on viime vuosina allekirjoitettu sähköisesti VismaSign - järjestelmässä. Maaliskuun 2. päivänä 2022 pidetyn kokouksen pöytäkirjaa ei ole allekirjoitettu. Komission jäsenet ovat vaihtuneet, niin päätetään kuka allekirjoittaa kyseisen pöytäkirjan.

Päätös: Edellisen komission puheenjohtajat Hannu Linjakumpu Suomesta ja Morten Floor Norjasta allekirjoittavat pöytäkirjan sähköisesti VismaSignin kautta.

1.4.2025 kokouspäivän esitykset ja jatkotoimenpiteet:

- Paliskunta 9 esitti aidan rakentamista Utsjoelta-Pulmankiin. Norjan valtuuskunta ottaa asian keskusteluun ja tarvittaessa tuo sen komissioon käsiteltäväksi.
- Paliskunta 7 esitystä käsiteltiin tässä kokouksessa ja käsittelyä jatketaan.
- Kaldoaivin paliskunta ei ollut tyytyväinen poliisin toimintaan ja korvauksien maksamiseen. Suomen puolella pyydetään lausunnot porojen erotusta koskevista poliisin asiakirjoista ja järjestetään Teams-palaveri, jossa prosessia ohjeistetaan. Paliskunta toivoi lisäresursseja erotusajaksi poroesteaidan tarkastukseen ja kunnossapitoon. Todettiin, että paliskunta voi palkata lisätyövoimaa tarvittaessa.
- Muotkatunturin paliskunta esitti vielä aidan sijoittamisen tarkistamista sekä yhteistyön kehittämistä. Asiasta on jo käyty noottien vaihto. Suomen osapuoli toimii asettamispäätöksen mukaan: Suomessa asiantuntijoita ja sidosryhmiä tulee kuulla riittävässä laajuudessa kokouksiin valmistautuessa. Paikallisille jaettavasta tietopaketista käydään vielä keskustelua.
- Paistunturin paliskunta esitti aidan rakentamista Levajoelta-Utsjoelle. Asia otettiin tiedoksi.
- Saamelaispaliskunnat ry toivoi, että aitojen korjausvelkaa ei syntyisi. Molemmat maat tekevät parhaansa resurssien puitteissa.
- Saamelaispaliskunnat ry esitti jäsentä komissioon. Yhteistyötä lisätään Suomessa.
- Saamelaispaliskunnat ry esitti huolensa NATO-toiminnasta. Maiden valtuuskunnat lähettävät maidensa puolustusministeriöille tiedotteen koskien valtiosopimusta, poroesteaitojen statusta ja poroaitakomissiota sekä toimivaltaista viranomaista. Lisätään tietoutta.
- Esillä oli erillinen esitys erotusaidan rakentamiseksi Pulmanki-Nuorgamin välille porojen palauttamista varten. Asia ratkaistaan paliskuntien välillä.

Protokollene fra kommisjonsmøter er i de siste årene signert elektronisk i systemet VismaSign. Protokollen fra møtet avholdt den 2. februar 2022 er ikke signert. Siden medlemmene i kommisjonen er blitt utskiftet skal det bestemmes hvem som signerer den nevnte protokollen.

Vedtak: Lederne i den forrige kommisjonen Hannu Linjakumpu fra Finland og Morten Floor fra Norge signerer protokollen i VismaSign.

Presentasjonene fra møtedagen 1.4.2025 og videre tiltak:

- Reinbeitedistrikt 9 la frem forslag om bygging av gjerde fra Utsjoki til Polmak. Den norske delegasjonen tar saken opp til drøfting og bringer den til behandling i kommisjonen ved behov.*
- Forslaget fra reinbeitedistrikt 7 ble behandlet på dette møtet og skal behandles videre.*
- Kaldoaivi reinbeitedistrikt var ikke fornøyd med politiets arbeid og betaling av erstatninger. Finsk side anmoder uttalelser om politidokumentene angående reinskilling og organiserer et Teams-møte for instruering av prosess. Reinbeitedistriktet ønsker tilleggsressurser til tilsyn og vedlikehold av reingjerde i skillingsperioden. Det ble konstatert at reinbeitedistrikt kan ansette ekstra arbeidskraft ved behov.*
- Videre la Muotkatunturi reinbeitedistrikt frem forslag om vurdering av gjerdetraseen og utvikling av samarbeid. Det er allerede utvekslet noter om saken. Den finske parten agerer i henhold til vedtak om fastsetting. I Finland skal man høre sakkyndige og interessegrupper i tilstrekkelig omfang under forberedning til møter. Diskusjon om infopakke som deles ut til lokale fortsettes.*
- Paistunturi reinbeitedistrikt foreslo bygging av gjerde fra Levajok til Utsjoki. Saken ble tatt til etterretning.*
- Foreningen for de samiske reinbeitedistriktene ønsket at det ikke skulle oppstå reparasjonsgjeld for gjerder. Begge land gjør sitt beste innenfor ressursene.*
- Foreningen for de samiske reinbeitedistriktene la frem forslag om et medlem i kommisjonen. Samarbeidet økes i Finland.*
- Foreningen for de samiske reinbeitedistriktene uttrykte sin bekymring over NATO-aktiviteter. Landenes delegasjoner sender sine forsvarsministre informasjon om konvensjonen, reingjerdens status, Reingjerdekommisjonen og ansvarlige myndigheter. Bevisstheten økes.*
- Et atskilt forslag om å bygge skillingsgjerde mellom Polmak og Nuorgam for tilbakelevering av rein var oppe. Reinbeitedistriktene løser saken seg imellom.*

216/25 Yhteenveto ja kokouksen päättäminen / Oppsummering og avslutning av møtet

Puheenjohtaja kiitti osallistujia ja päätti kokouksen klo 15:20.

Møtelederen takket deltakerne og avsluttet møtet kl. 15.20

Päivi Kainulainen

Morten Floor

Kirsi Huhtamäki

Ellinor Guttorm Utsi

Johan Ingvald Haetta

This documents contains 29 pages before this page

Dokumentet inneholder 29 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 29 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 29 sider før denne side

Detta dokument innehåller 29 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmitteckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende